

Om af te komen van de Nederlandse verslaving aan goedkope arbeid zijn draconische maatregelen gerechtvaardigd

NRC

Eindelijk toont het kabinet wilskracht om de uitbuiting van arbeidsmigranten in Nederland serieus aan te pakken, bij de wortel. In een brief aan de Tweede Kamer kondigde minister Hans Vijlbrief (Sociale Zaken, D66) vorige week [een uitzendverbod aan](#) voor de vleessector. Vanaf maart 2028 mogen slachthuizen en vleesverwerkingsbedrijven niet langer werken met uitzendkrachten, maar moeten medewerkers direct in dienst komen.

Het is zonder meer een zware maatregel, de sector zelf typeert hem zelfs als ‘draconisch’, maar het verbod is gezien de enorme misstanden op de werkvloer volledig te begrijpen. Juist de vleessector is notoir als het gaat om de behandeling van arbeidsmigranten, vaak vooral uit oostelijke EU-landen. Intimidatie, geweld, onveilige werkomstandigheden, onderbetaling: de problemen zijn al decennialang bekend en in talloze rapporten en onderzoeken aangekaart. Voor werkers die moeilijk doen of die niet kunnen meekomen, dreigt al snel ontslag of dakloosheid.

Handige ondernemers die de ‘lusten’ plukken van flexibele arbeidsmigratie en de samenleving opzadelen met de negatieve gevolgen daarvan – het is een giftige, onwenselijke dynamiek. De sector draait in te hoge mate op flexwerkers, terwijl die eigenlijk alleen maar gebruikt zouden moeten worden voor momenten van piekdruk of hoog ziekteverzuim. In de kern is er dus al iets mis met de bedrijfstak.

Daarbij toont de sector zich ondanks een overweldigende stapel negatief bewijs op zijn zachtst gezegd nogal hardleers: de misstanden in de vleessector zijn zo veelvoorkomend dat die niet met handhaving en toezicht zijn uit te bannen, [stelde de Arbeidsinspectie vast](#) in een vernietigend rapport dat de basis vormt voor Vijlbriefs besluit. Regulier toezicht of opsporing van die misstanden leiden onvoldoende tot structurele verbetering, aldus de inspectie.

Dit alles maakt een uitzendverbod noodzakelijk. Vakbond FNV stelde in een reactie dat de maatregel [veel eerder genomen had moeten worden](#), en daarin heeft de vakbond volkomen gelijk. Te lang heeft Nederland de ogen gesloten voor de misstanden in de sector, ten koste van de arbeidsmigranten. Om af te komen van de Nederlandse verslaving aan goedkope arbeid zijn draconische maatregelen dus gerechtvaardigd.

Natuurlijk is niet iedereen in de sector schuldig. De vleessector vindt bovendien dat het kabinet met de eerder afgekondigde strengere regels voor de uitzendbranche al genoeg middelen heeft om structurele uitbuiting van arbeidsmigranten gericht tegen te gaan. Eén bedrijfstak nu treffen met een uitzendverbod is disproportioneel en oneerlijk, aldus de sector, die heeft aangekondigd tegen de wet in beroep te zullen gaan.

De misstanden in de vleessector zijn zo veelvoorkomend dat die niet met handhaving en toezicht zijn uit te bannen

Maar het kabinet heeft ook de plicht het maatschappelijk belang mee te laten wegen. Internationale voorbeelden laten zien dat hard ingrijpen in de vleessector effectief kan zijn. Duitsland legde de sector al in 2021 een uitzendverbod op. Niet alles is daar beter, maar migranten zijn vaker in vaste dienst en hebben betere toegang tot sociale rechten. En in landen waar uitzendwerk nooit een grote rol heeft gespeeld in de vleessector, zoals Oostenrijk of Denemarken, worden minder misstanden gesignaleerd.

De lobby van de vleesverwerkende industrie zal de komende tijd alles op alles zetten om alsnog onder strengere regels uit te komen, met name in de Tweede Kamer, die zich vorige week nog in meerderheid voor een verbod uitsprak. Het valt te hopen dat ook hier de maatschappelijke afweging eindelijk een keer in het voordeel van de arbeidsmigranten zal uitpakken.

Eventuele prijsverhogingen als gevolg van duurdere werknemers, waar de sector voor waarschuwt, alsmede een krimp van de sector, waar nu jaarlijks [ruim 500 miljoen dieren geslacht worden](#), moeten voor lief genomen worden. Als dat de prijs is die betaald moet worden voor minder menselijke ellende en minder overlast, zal dat de moeite dubbel en dwars waard zijn.